

Araştırma Makalesi | Research Article

Dijital Çağda Yerel Medya Çalışanlarının Sorunlarının Tespitine Yönelik Nitel Bir Araştırma: Şanlıurfa İli Örneği

A Qualitative Research To Identify The Problems Of Local Media Workers In The Digital Age: The Case Of Şanlıurfa Province

Ferhat KAÇAR (Asst. Prof. Dr.)
Harran University, Faculty of Fine Arts
Şanlıurfa/Türkiye
kacarferhat81@harran.edu.tr

Başvuru Tarihi | Date Received: 14.02.2024
Yayına Kabul Tarihi | Date Accepted: 24.06.2024
Yayınlanma Tarihi | Date Published: 30.07.2024

Kaçar, F. (2024). Dijital Çağda Yerel Medya Çalışanlarının Sorunlarının Tespitine Yönelik Nitel Bir Araştırma: Şanlıurfa İli Örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 11(2), 627-650 <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.1436698>

Öz

Dijitalleşme çağında, yerel medya coğrafi sınırları aşarak, belirli bölgelerle sınırlı kalmak yerine küresel bir kitleyi hedeflemektedir. İnternet teknolojileri, yerel medyanın haberlere daha hızlı ulaşmasını sağlamış olsa bile güvenilirlik sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla dijitalleşmenin yerel medya üzerindeki etkilerini anlamak ve küresel düzeyde yerel medya çalışanlarının sorunlarını belirlemek önemlidir. Bu çalışma, yerel medyadaki dijital dönüşümleri inceleyerek değişen gazetecilik pratiklerini ve yerel medya çalışanlarının karşılaştığı sorunları tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında, yerel medya kuruluşlarında çalışan 24 kişiyle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler, Maxqda 20 programıyla kodlamalar yapılarak analiz edilmiştir. Çalışmada, medya çalışanlarının yerel medyanın önemi ve katkılarına dair düşünceleri, mesleki tutkuları, gelir memnuniyetsizlikleri, çevresel etkenlerden kaynaklı olarak yaşadıkları zorluklar ve karşılaştıkları baskılar incelenmiştir. Bulgular, yerel medya çalışanlarının maddi tatmin eksikliği, feodal yapının etkisi, aşiretlerin baskısı, otosansür, sansür ve şiddet gibi çeşitli engellerle karşılaştıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, dijital medyanın hızlı erişim imkânı ile bilgi kirliliği ve güven kaybı gibi dezavantajları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Medya, Dijital Çağda Medya, Yerel Medya sorunları, Şanlıurfa İli Örneği, Maxqda 20.

Abstract

In the era of digitization, local media transcends geographical constraints, target a global audience instead of being confined to specific regions. While internet technologies have facilitated faster access to news for local media, they have also brought along reliability issues. Consequently, comprehending the effects of digitization on local media and recognizing the global challenges faced by media professionals becomes paramount. This study delves into the digital transformations within local media, scrutinizes evolving journalistic practices, and identifies the hurdles encountered by local media workers. Through in-depth interviews with 24 individuals employed in local media, the collected data underwent analysis via the Maxqda 20 program. The study investigates media employee perspectives on the significance and contributions of local media, their professional passions, dissatisfaction with income, challenges stemming from environmental factors, and the pressures they confront. The findings reveal that local media workers face various obstacles such as lack of financial satisfaction, the influence of feudal structures, pressure from tribes, self-censorship, censorship, and violence. Additionally, disadvantages of digital media, including information pollution and loss of trust, have been identified alongside the rapid access capability.

Keywords: Local Media, Media in the Digital Age, Local Media Problems, Şanlıurfa Province Example, Maxqda 20.

Giriş

Yerel medya, buldukları bölgeyi temsil etmekte ve insanları belirli fiziki ve siyasi sınırlar içinde birbirine bağlamaktadır. Ayrıca yerel medya, içinde bulunduğu topluluğun gerçeğinin anlaşılmasına ve tanımlanmasına yardımcı olmaktadır (Midões & Martins, 2023, s.162). Bununla birlikte yerel medya, yerel yönetimlerin denetlenmesi, yönetimle halk arasındaki ilişkinin sağlanması ve yerel kamuoyunun oluşturulması gibi işlevlerinin yanı sıra, demokrasinin gelişmesi, yaygınlaşması ve çok sesliliğin korunması açısından alternatif bir öneme sahiptir (Duman, 2007, s.365, Yılmaz, 2010, s. 131; Nielsen, 2015; Harte vd., 2016;). Yerel medya, yanı sıra sağladığı bilgilerle toplumu eğitmek, eğlendirmek ve hatta moral kaynağı olmak gibi görevleri yerine getirmektedir. Ayrıca, toplumda sorumluluk bilincini artırmak gibi (Mısırlı, 2020, s.61) önemli görevleri de vardır.

Benzer şekilde, dijital medyanın yükselişi ile profesyonel gazetecilik konusu tartışmalı hale gelmektedir. Dijital platformlarda (Twitter, Facebook, YouTube vb.) haber etkinlik alanlarının gelişmesi, amatörlerle profesyoneller arasındaki sınırları belirsizleştirmiştir (Anderson, 2020). Bunun yanında amatörlerin siyasi mekanizmalara anti-demokratik bir şekilde baskı uygulaması, "gazeteci kimdir?" sorusunu beraberinde getirmektedir. Öte yandan, politikacıların da yerel medyayı yerel siyasi hedefler için kullanmaya çalışması medya kuruluşlarının sorunlarını derinleştirmektedir.

Varlıklarını sürdürmeye çalışan yerel medya kuruluşlarının sırf yerel üretim ve dağıtım kuruluşlarına bağlı olmadıkları söylenebilir. Yerel haber kuruluşlarının artık mekâna bağlı kalmayıp küresel medya ağındaki düğümler olarak işlev görmesi ve geniş coğrafi ve dijital alanlar arasında bilgi paylaşımında bulunması nedeniyle, yerel haberin giderek artan jeo-sosyal doğasını yansıtmaktadır (Hess & Waller, 2016). Dolayısıyla, dijitalleşme süreciyle birlikte, yerel medya kendi bağlamından giderek uzaklaşmaktadır. Bu durum, haberlerin dağıtımında yaşanan sorunları, yerel habercilik fırsatlarının kısıtlanmasını ve yerel gazetelerin kamu hizmeti işlevlerini yerine getirme imkanlarının sınırlandırılmasını beraberinde getirebilmektedir (Franklin, 2006). Öte yandan her geçen gün gazetecilikte kaybolmaya başlayan editoryal süreci, yerel gazetelerin gerçek işlevinin azalmasına yol açmaktadır (Sjøvaag, 2015). Bu durum aynı zamanda haberin kaynağının doğruluğuyla ilgili tartışmaları da beraberinde getirmektedir.

Yerel medya sorunlarına ilişkin birçok çalışma yapılmasına karşın, Şanlıurfa ilinde nicelik ve nitelik olarak yerel medyası ile ilgili yapılmış kapsamlı çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar son derece az sayıda ve lokal (il, ilçe bazında) mahiyette yapıldığı için Şanlıurfa ilinin yerel medya sorunlarının çözümünde kullanması zor görünmektedir. Yerel medya dijital teknolojiyle birlikte küresel bir nitelik taşısa da her bölgenin kendine ait bir iç dinamiği olduğu için her ilin yerel medya sorunları farklılaşmaktadır. Bu çalışma, Şanlıurfa ilinin genelini kapsayacak şekilde yapılmış olup, sorunların oluşumunda etkili olan unsurları tespit etmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda çözüm noktasında geniş bir perspektif oluşturarak katkı sağlamayı hedeflemektedir. Yerel medyaya ilişkin yönetici kurumların politika üretme sürecinde ihtiyaç duyacakları bilgileri sunabilecek bir kaynak niteliği taşıdığı düşünülmektedir. Çalışma, yerel medya çalışanlarının sosyo-demografik profillerini belirleyerek, mesleki zorlukları, medya-siyaset-sermaye ilişkisi gibi nesnellik-yanlılık ilkelerine bakış açılarını, çalışanların kendi mesleklerine ve sorunlarına yaklaşımlarını ortaya koymaktadır. Bulgulardan yola çıkarak, yerel medya mensuplarının mesleklerini nasıl algıladıkları, teknolojiye erişim ve kullanma yetenekleri, mesleki sorunlara yönelik bakış açıları ve yerel medya sorunlarına ilişkin çalışanların perspektifi önem arz etmektedir. Bu sorunların tespiti için yerel medya

çalışanlarıyla yüz yüze derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Böylece yerel gazetecilik sorunlarının detaylı bir şekilde tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada belirlenen sorunların çözümüyle yerel medyanın gelişimine katkı sağlanması, aynı zamanda bağlı yönetici kurumlar için yerel medyanın çalışanlar gözünden değerlendirilmesi açısından bir başvuru kaynağı oluşturması beklenmektedir. Bu nedenle, araştırma sadece literatür ve yerel medya kuruluşları açısından değil, aynı zamanda karar vericiler için de büyük önem taşımaktadır.

1. Literatür İncelemesi

Literatüre bakıldığında, Türkiye'deki yerel medyanın sorunlarıyla ilgili yapılan birtakım çalışmalar bulunmaktadır. Ancak, bu çalışmaların sayısının istenilen düzeyde olduğu söylenemez. Dijitalleşme süreciyle birlikte, yerel medya üzerine yapılan araştırmalarda medyanın hem olumlu hem de olumsuz yönleri ortaya çıkarılarak (Çelikbaş & Özsoy, 2022) yerel medyanın karşılaştığı önemli sorunlar ele alınmıştır. Bu sorunlar arasında çıkar ilişkileri, sansür, basın ilan reklam gelirlerinin yetersizliği ve dağıtımındaki adaletsizlik (Çavuş, 2017), ekonomik zorluklar, nitelikli eleman eksikliği, haber içeriklerinin tekdüzeliği (Kurtbaş vd., 2009; Temel vd., 2013; Kılıç & Aygün, 2020), kadın gazetecilerin karşılaştığı sorunlar (Köseoğlu, 2023), medya çalışanlarının eğitim düzeyi ve mesleki yeterlilikleri (Karaduman, 2017), yerel medyada etik sorunlar ve Türkiye'deki yerel gazetecilerin etik sorunları (Arslan & Arslan, 2016) gibi konular ele alınmıştır. Bunun yanı sıra, yerel medya ile ilgili daha çok teorik tartışmalar ve araştırmalar da yapılmıştır. Bu araştırmalar arasında, yerel gazetelerin internetle birlikte yaşadığı gelişim süreçleri (Çınar, 2019) ve yerel medyanın kökeni, sorunları ve çözümleriyle ilgili çalışmalar (Özcan, 2019) yer almaktadır. Yapılan araştırmalar, yerel medyanın ve çalışanlarının çeşitli düzeylerde sorunlarla karşılaştığını ve zorluklar yaşadığını göstermektedir. Dijital çağda, yerel basının, siyasal, toplumsal ve ekonomik gelişmelere rağmen gerçek işlevlerini tam olarak yerine getirmediği belirtilmektedir. Bu nedenle, yerel basının sorunlarını yalnızca teknik ve/veya ekonomik boyutta ele almak, sorunu tam anlamıyla anlaşılmasına engel olabilir. Dijital gelişmelere rağmen, yerel medya, yayın yaptığı bölgenin coğrafi özelliklerine özgü ve iç dinamikleriyle ilişkili sorunlarla karşılaşmaktadır. Bununla birlikte ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı, yerel medya işleyişini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu çalışma literatürdeki çalışmaları hem desteklemekte hem de özgün bulgularla katkı sunmaktadır.

2. Dijital Çağda Yerel Medya ve Yerel Medyaya İlişkin Sorunlar

Yerel medyayı; bulunduğu yerlerin halkını bilgilendirmek (haberdar etmek), eğitmek, eğlendirmek ve yöre kamuoyunun oluşumuna katkı sağlamaya yönelik yayın yapan araçların bütünü olarak tanımlanmaktadır. Yerel medya, ulusal medyaya göre daha dar bir hedef kitlesine sahip, belirli sınırlar içinde yayın yapan dergi, gazete, radyo ve televizyonlardan oluşan (Duman, 2007; Temel vd., 2013, s.126); il, ilçe ve beldelerde günlük, haftalık veya aylık yayımlanan ve çoğunlukla yayımlandığı bölgenin sorunlarına, halkın isteklerine ve bölgede yaşanan olaylara yer veren basındır (Ünal, 1996, s.1069; Altun, 2005, s. 79; Yılmaz, 2010, s.136). (Vural, 2007, s.336). Yerel medya, bulunduğu bölgede yerel kamuoyunun oluşmasına etki eden, işlevsel bir iletişim organizasyonudur.

Yerel medya, bulunduğu bölgenin gündemine öncelik veren bir medya türü olarak bilinmektedir. Yaygın medya içinde kendi bölgenin haber ve konularını bulamayan okur kitlesi yerel medyada yer bulmaktadır (Yaşın, 2009, s.116). Dolayısıyla yerel medya bağlı bulunduğu bölgenin okuyucularının ufkunu açan, sorunlarını ortaya koyan

ve bu sorunlara çözümler üretmeye yardımcı olan, mevcut konulara ilişkin sağlıklı eleştirilerin gerçekleşmesine ortam hazırlayan demokratik kuruluşlardır. Güçlü yerel medyanın varlığı, her zaman demokrasinin bir güvencesi olarak alternatif iletişim ortamı oluşturmada etkili olmaktadır (Gürel, 1999, s.11-12). Yerel gazeteler, sadece buldukları bölge halkına değil, aynı zamanda komşularına ve kendi topluluklarına dair haberleri iletmelerinin yanı sıra önemli ekonomik fonksiyonlara da sahiptir. Dolayısıyla yerel medya, yerel kamuoyunu harekete geçirme konusunda, birtakım çalışmaların, yatırımların, uygulamaların ve projelerin gerçekleşmesine katkı sağlamak amacıyla yerel yöneticilere sık sık hatırlatmalarda bulunarak ve baskı yaparak bölgenin gelişimine katkıda bulunmaktadır (Vural, 1996, s.1053).

Kitle iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, yerel medyayı ulusal ve uluslararası boyuta taşımaktadır. Ancak Türkiye'deki yerel medya kuruluşlarının nitelik ve nicelik bakımından istenilen düzeyde olduğu söylenemez. Yerel medya kuruluşlarında çalışan sayısı ve niteliklerinin yetersizliği, dijital olarak okunma sayıları ve düşük satış tirajları gibi sebeplerle ekonomik sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu nedenle, birçok yerel medya kuruluşu, kapanmamak adına günlük yayın politikalarını benimsemekte ve resmi ilan gelirleri ile ayakta durma çabası içerisine girmektedir. Özellikle seçim dönemlerinde, siyasi partilerden doğrudan veya reklam aracılığıyla destek alarak ayakta kalmaya çalışmaktadırlar (Özcan, 2019). Tüm bu durumlar, yerel medyanın sorunlarını daha da derinleştirmektedir.

Türkiye'de yerel medyanın genellikle yaşadığı sorunlar arasında, siyaset ve sermayeyle olan ilişkileri, bu ilişkilerin haber üretim süreçlerine etkileri, ekonomik sorunlar ve bunların yansımaları ile etik sorunlar ön plana çıkmaktadır (Karaduman, 2017, s.288). Yerel medya çalışanların yaşadığı sorunlar aynı zamanda gazetecilikte etik tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Arslan & Arslan, (2016, s. 175) medyanın etik sorunları için ekonomik ve siyasi erkin baskısı başta olmak üzere, çalışma koşullarının olumsuz etkisi, mülkiyet yapısından kaynaklanan açmazlar, çalışanların kişisel çıkarlarını ön planda tutma eğilimi ve medyanın genel anlamda içinde olduğu ortam şeklinde tespitlerde bulunmaktadır.

Yerel medyanın sorunları ulusal basın sorunları ile benzerlik taşımaktadır. Yerel medyanın en önemli sorunu sermaye yetersizliğinden (Alkan, 1998) kaynaklanmaktadır. Ekonomik sorunları başta olmak üzere, yerel medyada dijital teknolojik imkânları kullanım düzeylerinin düşüklüğü, nitelikli eleman yetersizliği ya da nitelikli elemanlarının istihdam edilmemesi, haberden çok reklam ve promosyonlara yer verilmesi ve halkın isteklerine cevap verilmemesi gibi teknik, altyapı ve ekonomik gibi nedenlerle yerel medyanın gelişimi etkilenmektedir (Erdoğan, 2007, s.41). Halkın gazete okuma oranlarının düşük olması, yerel işletmelerin yerel medya kuruluşlarına reklam vermemesi, siyasilerin medya kuruluşlarını propaganda aracı olarak kullanması ve yerel medyanın da halkın gündeminden ziyade kendi gündemlerini öne çıkarmaya çalışması, yerel medya sorunlarını daha da derinleştirmektedir. Bu sorunlardan dolayı yerel basının markalaşması mümkün olmamaktadır. Dijital teknolojilerin sağladığı altyapı ile küreselleşen dünyada, yerel basın için önemli bir özgürlük ve özgünlük alanı ile fırsatlar ortaya çıkmaktadır. Küreselleşmenin bir sonucu olarak yerel değerlere olan ilginin artması, yerel basına büyük avantajlar sağlamaktadır. Ancak, yerel medya kuruluşlarının reklam kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılmaması ve yapılan reklamlarda çok düşük ücretlerin talep edilmesi, yerel medya kuruluşlarının etkinliğini ve imajını zedelemektedir. Yerel medyanın haksız rekabete bağlı olarak yaşadığı bir diğer önemli sorun da korsan/

gecekondu medyanın yaygınlaşmasıdır (Arslan, 2010, s. 260). Dijital teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte, fiziksel mekâna duyulan ihtiyacın azalması, korsan medyanın yaygınlaşmasını artırmıştır. Bunun sonucunda, gazetecilik vasfı olmayan birçok kişi, kurum ya da kuruluş mekâna bağlı kalmadan internet gazeteciliği yapmaya çalışmaktadır. Bu kişiler daha çok ekonomik kazanç ve toplumsal konum elde etmek amacıyla doğrudan saldırgan bir dil ve üslupla hareket etmektedir. Son dönemlerde, özellikle sosyal medya platformları aracılığıyla yapılan suçlamaların kaynağı belirtilmeden doğrudan kişileri ve kurumları hedef aldığı gözlemlenmektedir. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklere rağmen, teknik takip yetersizlikleri, denetim eksiklikleri ve sosyal medyanın geniş kapsamı nedeniyle etkili bir denetim mekanizması oluşturulamamıştır. Özellikle seçim dönemlerinde bazı internet gazetelerinin ortaya çıkması, sektörde haksız rekabete neden olmakta ve yerel gazetelerin itibarını olumsuz etkilemektedir. Geçmişte yaşanan haber ve köşe yazısı kavgaları ve yapılan suçlamalar da yerel medya kuruluşlarının saygınlığını zedelemesi (Kiracı, 1998, 75-76) günümüzde de sürmektedir. Tüm bunlara Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Basın İlan Kurumu (BİK), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC), Yerel Gazeteciler Derneği (YGD) gibi kurum ve kuruluşlarının ilgisizliği eklenince yerel basın sorunları (Girgin, 2009, s.246) artarak devam etmektedir. Birçok yerel gazete yaşadığı ekonomik nedenlerden dolayı, bölgedeki zengin kişiler, siyasi çıkar sağlamak ve bölgenin protokolüne girmek için yatırım yapmakta ve kişisel çıkarlarını öne çıkarmaktadır. Bu nedenle birçok yerde yerel basın amacının dışında faaliyetler sürdürmekte, belirli kişilerin şahsi çıkarlarına hizmet etmektedir (Gezgin, 2007, s.192).

Bu bağlamda yerel medyanın sahipleri veya destekçileri arasında iş adamlarını, siyasi parti temsilcilerini ve milletvekillerini görmek normal bir durum olarak görülmektedir. Belirli sahiplik yapısı ve güç odakları yerel medya üzerinde bir hakimiyet kurulmasına neden olmaktadır. Ulusal medyanın ekonomi politik yapısından kaynaklanan yatay ve dikey yoğunlaşma ve siyasi yönlendirme gibi sorunların yerel medyada da yaşandığı görülmektedir (Şeker, 2007, s.79). Yerel medyanın haberlerde belirli kurum ve kuruluşlara bağımlılığı, halkın sorunlarının yeteri derece yansıtılmaması önemli sorunlardan biridir. Yerel medyanın belirli güç odaklarının yayın organlarına dönüşmesi okuyucunun haberlere olan ilgisini ve medyanın itibarını da zedelemektedir.

3. Çalışmanın Metodolojisi

Çalışmanın bu kısmında çalışmanın amacı, yöntemi, örnekleme, kapsam ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

Etik Kurul İzni

Harran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 09/01/2024 tarihli toplantısında alınan 2024/19 sayılı karar çerçevesinde çalışma etik açıdan bir sakınca içermemektedir.

3.1. Çalışmanın Amacı

Yerel medya çalışanlarının verimliliği, sektörün gelişimi ve demokratik süreçler için kritik öneme sahiptir. Yerel medya, yerel yönetimleri etkileyerek demokratik katılımı ve yönetimi güçlendirir. Sorunları tespit etme ve çözme süreci, medyanın demokrasiyi desteklemesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, dijital çağda yerel medyanın sorunlarını belirleyerek, yerel medya kuruluşlarında çalışanların bu sorunlara yönelik bakış açılarını ve deneyimlerini ortaya koymaktır. Bu hedef

doğrultusunda, Şanlıurfa genelinde yerel medya kuruluşlarında çalışanların karşılaştığı sorunların tespit edilmesi hedeflenmektedir. Çalışmanın hedefi doğrultusunda Şanlıurfa ili yerel medyası hakkında şu sorular çalışmanın yürütülmesine öncülük etmiştir:

- Neden yerel medya önemlidir ve yerel medya, bulunduğu bölgenin sorunlarını nasıl çözmeye katkı sağlar?
- İşe karşı sevgi ve yapılan işten elde edilen gelir memnuniyeti, mesleki motivasyonu nasıl etkiler?
- Şanlıurfa yerel medya çalışanlarının gazetecilik mesleğine dair algıları ve bu mesleğe bağlı olarak karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- Dijitalleşme çağında Şanlıurfa medya profesyonellerine göre yerel medyanın en önemli sorunu nedir?
- Şanlıurfa yerel medya çalışanlarının çevreden (toplum, aile, haber kaynakları) kaynaklı sorunlar nelerdir?
- Şanlıurfa yerel medyasında çalışanlar yeterli etik, mesleki eğitim ve sorumluluk bilincine sahip midir?
- Dijital medyanın yaygınlaşması Şanlıurfa yerel medyasına ne tür avantajlar ve dezavantajlar getirmiştir?

Çalışma ile ilgili bu soru ve alt sorulardan hareketle araştırmanın temel çerçevesi oluşturulmuş ve araştırma süreci içerisinde sorunların tespit edilmesi hedeflenmiştir.

3.2. Yöntem

Bu araştırma, dijitalleşmeyle birlikte yerel medya pratiklerinin nasıl etkilendiğini anlamak ve yerel medya çalışanlarının yaşadıkları sorunları tespit etmeye yönelik nitel bir çalışmadır. Bu çalışmada, saha araştırmalarında yaygın olarak kullanılan bir veri toplama aracı olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Görüşme, insanların geçmiş, şimdi ya da gelecekle ilgili tutum ve davranışları hakkında bilgi almak amacıyla yapılan karşılıklı soru-cevap şeklindeki bir konuşma biçimidir (Güler vd., 2015, s.103). Briggs (1986), sosyal bilimler alanındaki araştırmalarda görüşme yönteminin bireylerin deneyimleri, tutumları, görüşleri, şikayetleri, duyguları ve inançları hakkında bilgi elde etmede oldukça etkili bir yöntem olduğunu belirtir (Briggs, akt: Yıldırım & Şimşek, 2018, s.129). Bal'a (2016, s. 163) göre, yarı yapılandırılmış görüşmede önceden hazırlık yapılmış ve görüşme formu oluşturulmuş olsa da duruma göre soruların yeri değiştirilebilir, yeni sorular eklenip çıkarılabilir. Bu şekilde, görüşme yöntemi araştırmacıya sahada uygun davranma esnekliği sunmaktadır.

3.3. Araştırma Deseni

Bu çalışma, yerel medya çalışanlarının yaşadığı sorunlara ilişkin deneyimleri ortaya çıkarmaya yönelik olduğundan dolayı olgubilim (fenomenoloji) deseni kapsamına girmektedir. Creswell ve Poth, (2016) fenomenolojik çalışmaların amacının, bir olgu ile ilgili farklı kişisel deneyimleri ortaya çıkarmak olduğunu ifade etmiştir. Fenomenolojik araştırmalar, araştırılacak olguya vurgu yapılmak şartıyla bu olguya yönelik bakış açıları ve algıları, bu olgunun ne şekilde anlamlandırıldığı, deneyimlendiği ve bu deneyimlerin ne şekilde betimlendiğine odaklanmaktadır (Tekindal & Şerife, 2020, s.158-159). Yıldırım ve Şimşek'e (2018) göre olgubilim deseniyle yapılan çalışmalarda genel olarak bir fenomen ile alakalı kişisel deneyimlerin ortaya çıkarılması ve yorumlanması hedeflenmektedir. Olgubilimle ilgili bu tanımlamalar dikkate alındığında, yerel medya çalışanlarının yaşadığı sorunları kendi deneyimleri üzerinden tespit etmek hedeflenmiştir.

3.4. Çalışmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Bu çalışma, 09.01.2024-01.02.2024 tarihleri arasında Şanlıurfa'daki herhangi bir medya organizasyonunda aktif olarak çalışanlarla sınırlıdır. Görüşme yapılacak kişilerin seçimi yapılırken, kurumun e-devlette kaydının bulunmasına ve en az bir kişinin sigortalı olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca, araştırma amacıyla görüşme yapılan kişilerin bölgenin gazeteciler cemiyetine üye kaydının olması esas alınmıştır. Çalışmanın soruları belirlenirken öncelikle literatür taraması yapılmış ve sorular belirlenmiştir. Araştırma için oluşturulan sorular yerel medya temsilcileriyle paylaşılmış ve görüşleri alınmıştır. Soruların son şeklini vermek için alanda uzman iki akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Böylece soruların kapsamı belirlenmiş ve araştırmanın yapılacağı medya organizasyonları da sınırlandırılmıştır.

3.5. Çalışmanın Örnekleme

Çalışma grubu Şanlıurfa ilinin yerel televizyon, radyo, gazete, dergi ve ajans çalışanlarıdır. Araştırmaya gönüllü katılan 24 gazeteci ile derinlemesine mülakat yapılmıştır. Bu çalışmanın örneklem grubu amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Amaçlı örneklem de amaç evrenin yeterince temsiliyeti değil, araştırılan konuyla ilişkili kişilerin yaşadıklarını ve tecrübelerini ortaya çıkarmaktır (Johnson vd., 2007). Amaçlı örneklemede araştırmacı, çalışmanın amacı doğrultusunda neyi inceleyeceğine kendisi karar verir. Amaçlı örneklemin tercih edilme nedeni, araştırılacak konuyu deneyimlemiş olan kişileri belirlemektir (Creswell & Clark, 2017). Bundan dolayı da bu çalışma için, Şanlıurfa ilinde yerel medya kuruluşlarında aktif çalışan yerel medya çalışanları oluşturmaktadır. Katılımcılardan yüz yüze görüşme yoluyla düşüncelerine başvurulmuş ve isteyen katılımcılara da mail yoluyla görüşme formunu cevaplamaları için kendilerine gönderilmiştir. Görüşmenin evreninin kısıtlılığı ve görüşmeye katılanların verilen cevapların tekrara düştüğü görülmüş ve bundan dolayı görüşme 24 kişi ile sınırlandırılmıştır. Görüşmeye katılan katılımcılara ait bilgiler tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo-1: Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Kat. No	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Medeni Durumu	Pozisyon	Gelir Durumu	Deneyim (Yıl)
1	Erkek	35	Lisans	Bekar	Gen. Yay. Yön.	32.000 TL	11
2	Erkek	43	Lise	Evli	Büro Şefi	30.000 TL	15
3	Erkek	64	Lisans	Evli	Yazı İşleri Sor.	25.000 TL	40
4	Erkek	33	Lisans	Evli	Haber Müdürü	24.000 TL	14
5	Erkek	57	Lisans	Evli	Editör	28.000 TL	2
6	Kadın	23	Ön Lisans	Bekar	Muhabir	4.500 TL	1
7	Erkek	48	Ön Lisans	Evli	Muhabir	Asgari Ücret	20
8	Erkek	30	Lisans	Evli	Muhabir	Asgari Ücret	5
9	Kadın	46	Lisans	Evli	Yazı İşl. Müdürü	20.000 TL	18
10	Erkek	31	Lisans	Evli	Birim Amiri	15.000 TL	10
11	Kadın	27	Lisans	Bekar	Genel Müdür	25.000 TL	7
12	Erkek	29	Ön Lisans	Evli	Haber Montaj	20.000 TL	3
13	Kadın	26	Ön Lisans	Bekar	Haber Editörü	Asgari Ücret	2
14	Kadın	35	Lisans	Evli	Yazı İşleri Sor.	33.000 TL	8
15	Erkek	29	Lisans	Evli	Muhabir	25.000 TL	4
16	Kadın	23	Ön Lisans	Bekar	Muhabir	Asgari Ücret	1
17	Erkek	26	Ön Lisans	Bekar	Muhabir	Asgari Ücret	3
18	Erkek	40	Lisans	Bekar	Kurgu Yönet.	22.000 TL	15

Kat. No	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Medeni Durumu	Pozisyon	Gelir Durumu	Deneyim (Yıl)
19	Erkek	44	Lisans	Evli	Editör	Asgari Ücret	14
20	Erkek	24	Ön Lisans	Bekar	Grafiker/Kurgu	Asgari Ücret	2
21	Kadın	34	Ön Lisans	Evli	Haber Mizanpaj	Asgari Ücret	6
22	Kadın	26	Ön Lisans	Bekar	Muhabir	40.000 TL	4
23	Kadın	38	Ön Lisans	Evli	Muhabir/Editör	40.000 TL	6
24	Erkek	30	Lisans	Evli	Birim Amiri	30.000 TL	10

Tablo 1’de sunulan verilere göre, genel olarak katılımcılar orta yaş düzeyindedir. Cinsiyet dağılımına baktığımızda, 15’i erkek ve 9’u kadın olmak üzere katılımcıların çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir. Tüm katılımcılar arasında, sadece bir kişi dışında geri kalanlar ön lisans ve lisans programlarından mezun durumdadır. Katılımcıların büyük bir kısmı muhabirlerden oluşmakta, diğerleri ise yerel medya sektöründe çeşitli görevlerde yer almaktadır. Çalışanların çoğunluğu asgari ücret düzeyinde çalışmaktadır; asgari ücretin altında çalışan sadece bir kişi bulunmaktadır. En yüksek ücreti alan katılımcının kazancı 40 bin TL civarındadır. Katılımcıların sektördeki deneyim süreleri 1 yıldan 40 yıla kadar değişmektedir. Çalışanlarının büyük çoğunluğu mesleki deneyime sahip olduğu görülmektedir.

3.6. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Çalışma için öncelikle etik kurul izni alınmış (Etik Kurul No:2024/19) ve daha sonra araştırmaya katılacak yerel medya çalışanlarından onay (onam) alınmıştır. Bu sürecin ardından, hazırlanan form, katılımcılara ya bizzat teslim edilmiş ya da istedikleri dijital adreslerine gönderilerek formu doldurmaları istenmiştir. Çalışmanın kapsamında, katılımcılara yöneltilen sorular, iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. İlk bölümde katılımcılardan çeşitli demografik bilgiler istenmiş; daha sonra ise araştırmanın amacı doğrultusunda, yerel medya çalışanlarının karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin görüşlerini açıklamalarını sağlayacak sorulara geçilmiştir.

3.7. Verilerin Analizi

Araştırma çerçevesinde katılımcılarla yapılan görüşmelerin tamamlanmasının akabinde, veri analiz sürecine geçilmiş olup, ilk olarak elle doldurulan formların worde aktarılmış, e-posta yoluyla cevap verilen formlarla birlikte tek dosyada birleştirilmiştir. Verilerin okuma ve yazma süreci tamamlandıktan sonra Maxqda 20 Paket Programına aktarım işlemi gerçekleştirilmiş olup, akabinde analiz basamaklarına geçilmiştir. Nitel araştırmalarda, araştırmacıya analizlerde yol gösterecek bazı basamaklardan söz etmek mümkündür (Pietkiewicz & Smith, 2014) 2014). Veri basamakları için birleştirilmiş metin baştan sona okunmuş, gerekli kodlamalar için literatürdeki kodlarla ilişkisine bakılmıştır. Gerekli notlar ve genel temalar belirlendikten sonra kodlamalar yapılmıştır. Kodlama sürecinden sonra “hiyerarşik kod-alt kod modeline” göre haritalar oluşturulmuştur. Oluşturulan haritalara ilişkin katılımcıların öne çıkan ifadeleri doğrudan alıntılarla yer verilmiştir. Katılımcılara ait bulgular sunulurken, her bir katılımcının kimliği K1, K2, K3... şeklinde kodlanmıştır.

3.8. Geçerlilik ve Güvenirlik

Nitel çalışmalarda (görüşme, belge analizleri, vs.) güvenilirlik çok fazla mümkün olmadığı için geçerlilik ölçüt alınır. Geçerlilik, doğruluk anlamına gelmektedir. Nitel çalışmalarda doğrunun tek çeşidini bulmaktan ziyade, aslına uygun bir şekilde yapılması

önemlidir (Neuman, 2022, s. 361). Çalışmada geçerliliği sağlamak için adil, dürüst ve dengeli bir şekilde araştırma süreci yürütülmüş ve veriler, yerel medyada çalışanlarının deneyimlerine sadık kalınarak aktarılmıştır. Lincoln ve Guba'nın (1985) (1985) nitel araştırmalara yönelik belirtmiş oldukları aktarılabilirlik, tutarlılık, inandırıcılık ve teyit edilebilirlik gibi geçerlik ve güvenilirlik yöntemlerine azami derecede dikkat edilmeye çalışılmıştır.

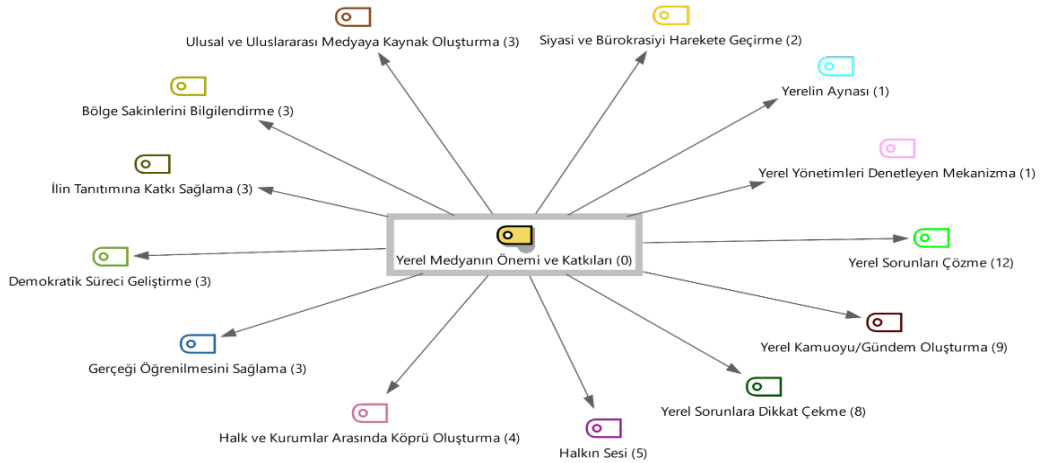
Gerek fenomenolojik çalışmaların incelenmesi gerekse de bu alanda daha önce çalışmalar yapmış olan araştırmacıların çalışmaları dikkate alınarak çalışma soruları hazırlanmıştır. Bu hususlara çalışmanın her sürecinde dikkat edilmiştir. Nitel araştırmaların postmodern, yorumlamacı ve anlamacı bilim felsefesi temelinde birçok farklı uygulama alanı mevcuttur. Özellikle olgubilim (fenomenoloji), kültür analizleri ve durum çalışmaları, eylem araştırmaları ve kuram oluşturma biçimindeki çalışmalarda nitel araştırma yönteminin kullanılması araştırma yapılan konunun derinlemesine kendi bağlamında daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018, s.69; Sönmez & Alacapınar, 2011, s.78). Buna dayanarak, Şanlıurfa'daki yerel medya kuruluşlarında çalışanların sorunları doğruluk esasına dayanarak yerel medya sorunlarına ilişkin katılımcıların fikir ve açıklamaları ile yaşanan sorunlar arasındaki uyum yakalanmaya çalışılmıştır.

4. Bulgular

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen sorulara göre sınıflandırma yapılarak kodlar ve temalar oluşturulmuş, bunların yanı sıra katılımcıların ifadelerine de yer verilmiştir.

4.1. Yerel Medyanın Önemi ve Bölge Sorunlarının Katkısına İlişkin Tespitler

Yerel medya çalışanlarıyla yapılan görüşmelerde, öncelikle yerel medyanın önemi ve bölgenin sorunlarını çözümedeki katkısı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, yerel medya çalışanlarının görüşlerine yönelik kodlar şekil 1'de sunulmuştur.

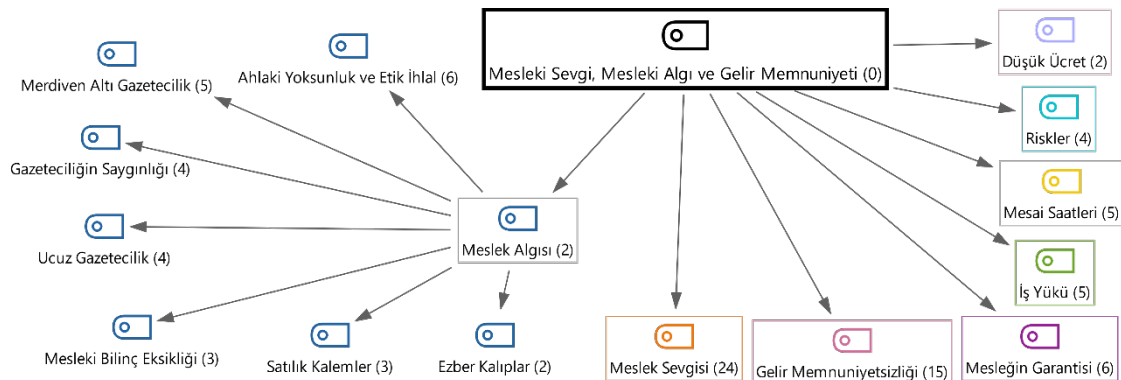
Şekil 1. Yerel medyanın bölge sorunlarını çözümedeki önemi ve katkılarına ilişkin kodlar

Katılımcıların ifadelerinden hareketle oluşturulan haritada birçok tema olduğu gözlemlenmektedir (Şekil 1). Bu temalar arasında yerelin aynası, yerel kamuoyu ve gündem oluşturma, yerel yönetimleri denetleyen mekanizma, siyasi ve bürokrasiyi harekete geçirme, yerel sorunlara dikkat çekme, halk ve kurumlar arasında köprü oluşturma, demokratik süreci geliştirme, ilin tanıtımına katkı sağlama, bölge sakinlerini bilgilendirme gibi konular öne çıkmaktadır. Şekil 1'deki tema ve kodlara ilişkin katılımcıların öne çıkan ifadeleri şu şekildedir: Bu noktada yerel medyada çalışan bir katılımcı; "her şehrin kendine

özgü sorunları bulunmaktadır ve ulusal basın yoğun gündemi nedeniyle yerel sorunlar, haber değeri görmediği için genellikle gündeme gelmeyebilir. Yerel medyada sayesinde, o şehirde yaşayanlara duyurulmasında katkı sağlamaktadır” (K1) şeklinde görüş belirtmiştir. Başka bir katılımcı “Yerel medya, sorunların çözümünde yerel yöneticilere ciddi bir baskı unsuru oluşturur ve sorunların çözülmesine katkıda bulunur” (K2) biçiminde görüşünü ifade ederken, başka bir katılımcı “Yerel medya, toplum ile devlet arasında bir köprüdür. Yerel medya olmadan, halk sesini yetkili mercilere duyuramaz” (K5) diyerek medyanın katkısına vurgu yapmıştır. Yine başka bir katılımcı “Yerel medya, bir bölgenin veya şehrin yerel haberlerini, olaylarını ve etkinliklerini içeren bir medya türüdür. Bu medya türü, bölgenin sakinlerini bilgilendirmek, yerel sorunlara dikkat çekmek ve kamuoyunu oluşturmak adına önemli bir rol oynamaktadır” (K6) şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir medya çalışanı “yerel medya, bulunduğu ilin gelişmesinde halkın sesi olarak önemli katkı sağlar. Çünkü basın, siyasi ve bürokrasi üzerinde etkili bir rol oynar. Kısacası, yerel basın, halk ile siyasi erk arasında köprü görevi görerek erişimi sağlar” (K9) şeklinde birçok yerel medya işlevine dikkat çekmiştir. Bununla birlikte başka yerel medya çalışanı “... yerel medya, topluma ve bireylere daha yakın bir mesafede olduğundan, çoğu ulusal ve uluslararası medya kuruluşunun da haber kaynağı niteliğine sahiptir” (K11) şeklinde ifade etmiştir. Başka bir katılımcı da yerel medyanın denetleme işlevine dikkat çekmiştir “yerel medya, yerel yönetimleri denetleme mekanizması görevi üstlendiği için bölgenin sorunlarını çözmede önemli bir rol oynamaktadır” (K12). Bununla birlikte bir başka yerel medya çalışanı “Yerel medya, yerel halkın sorunlarına dikkat çekmesi ve demokratik süreçlere katılım için son derece önemli” (K15) olduğunu söylemiştir. Bunun yanında başka bir katılımcı da “yerel medya, var olduğu coğrafyanın veya toplumun sorunlarını birinci ağızdan iletebilme imkanına sahiptir. Sorunun kaynağına daha yakın olması ve bağlantılarının daha güçlü olması, sorunların çözümüne ilişkin adımların daha hızlı bir şekilde atılmasında etkilidir” (K19) şeklinde görüşünü dile getirmiştir.

4.2. Yerel Medya Çalışanlarının Meslek ve Gelir Memnuniyetine İlişkin Tespitler

Yerel medya çalışanlarının işe karşı memnuniyetini, işi sevme durumunu ve yaşadıkları sorunları anlamak için yöneltilen “İşinizi seviyor musunuz? Yaptığınız işten sağladığınız gelirden memnun musunuz?” sorularında, şekil 2’deki temalar ve kodlar sıklıkla ifade edilmiştir.

Şekil 2. Yerel medya çalışanlarının meslek ve gelir memnuniyetine ilişkin kodlar

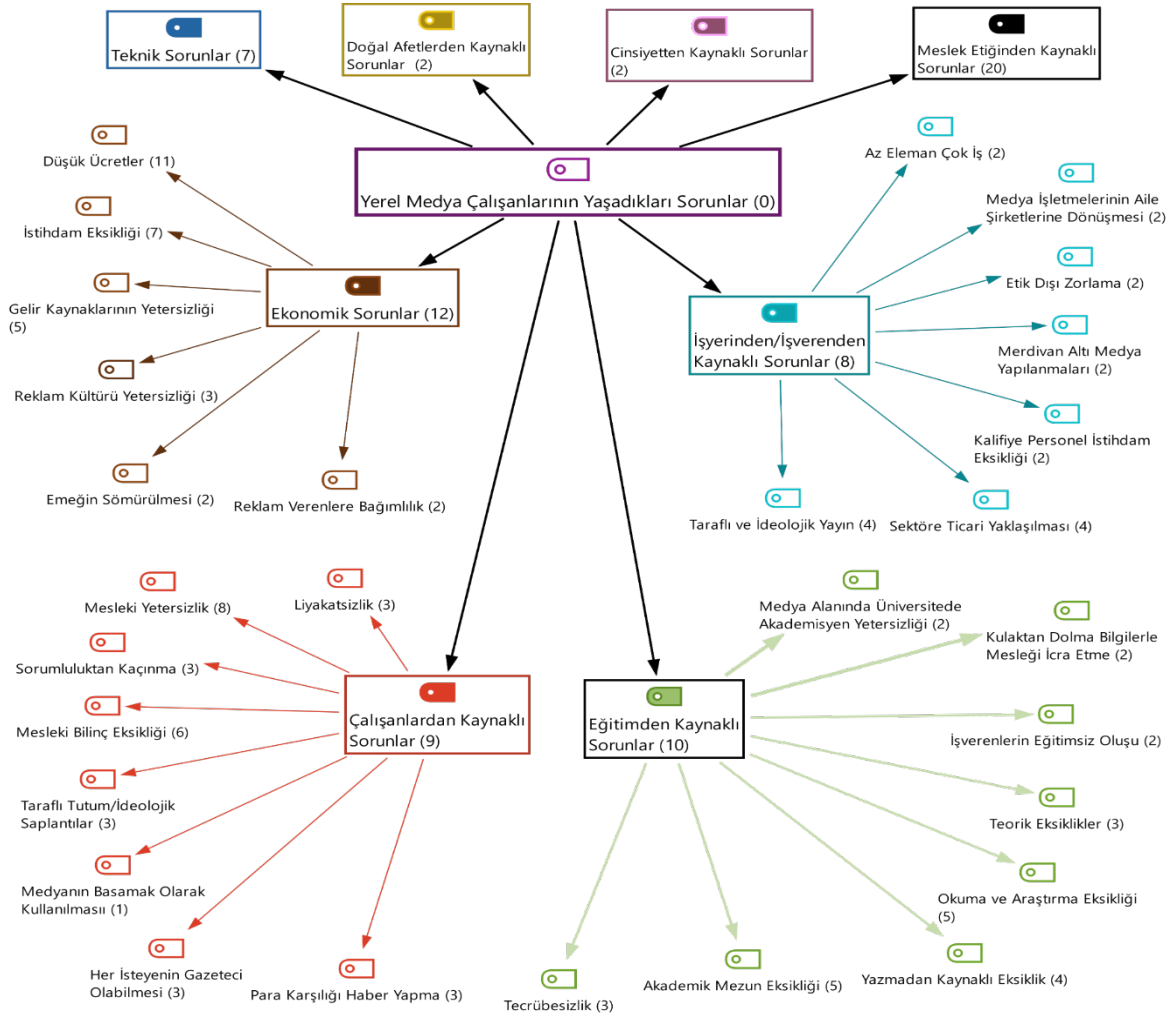
Şekil 2 incelendiğinde; katılımcıların tamamının mesleğini sevdiğini ifade ettiği görülmüştür. Ancak, çok az sayıdaki katılımcı mesleğinden dolayı elde ettiği gelirin yeterli olduğunu düşünürken, büyük çoğunluğu gelire ilişkin memnuniyetsizliğini dile getirmiştir. Buna ilişkin bazı katılımcılara ait şu cevaplar öne çıkmıştır: “İşimi çok seviyorum ama iş yükü ve riskleri

göz önüne aldığımızda gelirinden memnun değilim” (K2), “mesleğimi seviyorum: ama 44 yıldır sadece karnımı doyurabiliyorum” (K3), “gazetecilik mesleğinde sevgi olmazsa yoğun bir emek isteyen iş olduğundan dolayı mesleği sağlıklı yürütmemiz mümkün olmuyor. Bu yüzden işimi seviyorum. Ancak elde edilen gelirden memnun değilim. Verilen emeğin karşılığını yerelde almak çok zor” (K4), “işimi seviyorum, gelirimden memnun değilim” (K7, K8, K9, K16, K17...) şeklinde katılımcıların büyük çoğunluğu birbirine yakın ifadeler kullanmışlardır.

Yerel medya çalışanlarının kendi meslekleriyle ilgili algılarına yönelik şu ifadeleri kullanmışlardır: “araştırmacı gazetecilikte ciddi eksiklikler var, mesleki uygulamalar ezber kalıplarla yapılıyor” (K1), “medya patronları; doğru, kaliteli ve kurallara uygun habercilik bilgisinden uzak olduğu için doğal olarak muhabir de kendi mesleğini özgün bir şekilde yapma imkanı bulamıyor” (K2), “yerel medyada çalışanların bir kısmında ahlaki yoksunluk ve satılık kalemler çok” (K3), “Şanlıurfa’da da ikili ilişkiler ön planda olduğundan dolayı gerek siyasilerle gerek kurumlarla rahat bir şekilde iletişime geçilip medya etiği rahatlıkla ihlal edebiliyor” (K4), “günümüzde birçok yerel medya ucuz gazetecilik yapıyor, herhangi bir mekanı yok, bir internet sitesi kuruyor ve cep telefonu ile birkaç görüntü alıyor, sonra haberciyim diye ortalıkta dolanıyor” (K9), “Birçok medya çalışanı para karşılığında program ve haber yapıyor” (K12), “Herkes yaptığı işin farkında değil; gazetecilerin demokratik anlayışları ve meslekleri konusundaki bilinç düzeyleri artmalıdır. Özellikle merdiven altı gazeteciler, mesleğimiz için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır” (K17), “Eskiden gazeteciyim dendiğinde genellikle saygı görülürdü; ancak günümüzde merdiven altı gazetecilik ve mesleğin ucuzlatılması, bu saygıyı azaltmış durumda” (K18), “güvenilmez yaftası vurulan meslek, nitelik ve donanım yönüyle de gözden düşmeye devam ediyor” (K22). İfadelerde anlaşıldığı üzere yerel medya çalışanlarının meslek algılarına yönelik olumsuzlukları daha fazla dile getirmişlerdir.

4.3. Yerel Medya Çalışanlarının Yaşadığı Sorunlara İlişkin Tespitler

Yerel medya çalışanlarının yaşadıkları sorunlara ilişkin sekiz (8) ana sorun ve bu ana sorunlara ilişkin birçok alt sorun tespit edilmiştir. Bu sorunlar arasında ekonomik sorunlar başta olmak üzere, eğitim kaynaklı, çalışan kaynaklı, işyeri/işveren kaynaklı, teknik sorunlar (kamera, fotoğraf makinesi, bilgisayar vb.), meslek etiği sorunları, cinsiyet farklılıklarından kaynaklanan sorunlar ve doğal afetlerden kaynaklanan sorunlar öne çıkmaktadır. Bu sorunlara ilişkin kodlar şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Yerel medya çalışanlarının yaşadığı sorunlara ilişkin kodlar

Şekil 3'te yerel medya çalışanlarının ekonomik sorunlara ilişkin kodlara yönelik ifadelerinde birçok sorunu vurguladıkları görülmektedir. Ekonomik sorunlarla ilişkin; **K1**, "mesai kavramı olmadığı için zor bir meslek ve sevmeyen birinin bu işi yapabileceğini düşünmüyorum. Son dönemlerdeki ekonomik krizden dolayı ay sonunu bile getirmekte zorlanıyorum", **K2**, "çalışan olarak düşük ücretle karşılaşıyoruz ve ekonomik zorluklar nedeniyle gerekli ekipmanın yetersizliği ile mücadele ediyoruz", **K4**, "ulaşım sorunu da başlı başına bir sorun. Kurumlar özel araç tedarik etme yerine belediyelerden çıkartılan ücretsiz ulaşım kartlarıyla çalışanlarını habere yönlendiriyor" **K7**, "genellikle cep telefonlarıyla çekim yapmak zorunda kalıyoruz, çünkü kullandığımız kamera veya fotoğraf makineleri teknik olarak yetersiz kalıyor. Bu durum, dışarıdan bakıldığında mesleğin saygınlığını düşürüyor" **K14**, "Ekipman konusunda ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. Askeri eski silahla cephaneye göndermek gibidir bu" (**K24**) gibi ifadeler öne çıkmıştır.

Başka bir katılımcı da "reklam kültürünün gelişmemesinden dolayı ekonomik problem" (**K8**) yaşadıklarını ifade etmiştir. **K11**'de aynı problemi genel olarak şu şekilde ifade etmiştir; "Şanlıurfa'da yerel medyaya, iş insanlarının, esnafın, özel işletmelerin pek bir desteği olmuyor. Bir bölgede ve kentte reklam kültürü ne kadar çok gelişirse, yerel medya da o kadar az ekonomik problemler yaşar" (**K11**). Bunun yanında, reklam verenlere ilişkin bir katılımcı, "Urfa'da medya kuruluşları genellikle belediye abonelikleriyle para kazanabiliyor. Özel reklam gelirleri yeterli olmuyor. Bu nedenle, ucu belediyelere dokunan sorunlar göz ardı

edilebiliyor” (K1), ifadeleriyle önemli bir soruna vurgu yapmaktadır” Başka bir katılımcı da “Şanlıurfa’da, reklam kültürünün olmaması nedeniyle yerel medyanın ayakta kalması çok zor. Medyanın, merkezi kurumlar tarafından belirlenen bir kurul çerçevesinde desteklenmesi gerektiğine inanıyorum” (K2) şeklinde ifadelerle soruna ilişkin bir öneride bulunmuştur.

Kurumsal düzeyde çalışan birçok yerel medya çalışanı ekip ve ekipman yetersizliğinin kendilerini yorduklarını ifade etmişlerdir. *“Ekipman ve eleman eksiği kısıtlı imkanlarla çalışmak kolay olmasa gerek” (K10), başka bir katılımcı da “kaliteli ekip ve ekipmanla ilgili sorunlar yaşıyoruz. Bazen birkaç kişinin yapması gereken işleri çoğu zaman tek kişi üstleniyor bu da bizleri yoruyor. Gazeteci, zaman zaman kameraman, bazen muhabir ve bazen de kurgucu rolünü üstleniyor. Bu durum, aynı zamanda kaliteyi ciddi bir şekilde düşürüyor” (K15) şeklinde ifadeler kullanmıştır. Başka bir katılımcı da işyeri ve ekipmanın yanında şu ifadeleri kullanmıştır; “yeterli finansmana sahip olmayan yerel medya kuruluşları hem fiziki mekân olarak hem de bu iş için gerekli olan materyalleri sağlayamıyor” (K19).*

Şekil 3’te de görüldüğü gibi, katılımcıların ifadelerinden yerel medyanın en büyük sorunlarının başında eğitim kaynaklı konuların geldiği anlaşılmaktadır. Eğitim düzeyleri, haber yazma, okuma ve araştırma becerilerindeki eksiklikler gibi önemli temalar öne çıkmaktadır. Katılımcılar bu konuda şu ifadeleri kullanmışlardır: *“...bu noktadaki en temel sorunların başında haber yazmak geliyor. Tabi bunu tamamen eğitimle bağdaştırmak da doğru olmayacaktır. Çünkü eğitilmiş olup da haber yazmasını bilmeyenlerin sayısı da azımsanmayacak seviyededir” (K1), “Sektörde meslek eğitimi almış gazeteci sayısı azdır. Bu durum, sadece uygulamalı değil, aynı zamanda teori ve meslek etiğiyle ilgili ciddi sorunlara neden olmaktadır” (K4), “Şanlıurfa’da yerel medya sektöründe alaylı olarak yetişenlerin sayısı oldukça fazla. İletişim mezunu çalışanların sayısı ise oldukça az. Bu durum bazen meslek etiğine aykırı davranışlara neden olabilmektedir. Gazetecilik yerine şantaj, muhabirlik yerine muhabirlik gibi uygulamaların görüldüğü durumlar mevcuttur” (K11), “İletişim fakültesi mezunlarının son yıllarda artış göstermesi, bu seviyeyi bir miktar yükseltmiş olsa da istenilen düzeyde değildir. Alaylı olarak nitelendirilen kesim, çağın gereksinimlerine karşı oldukça uzak kalmaktadır” (K21). İfadelerden, çalışanların etik dışı uygulamalara ve mesleki yetersizliklere sıklıkla başvurduğu, gazeteciliğin gerçek amacının dışında kullanıldığı anlaşılmaktadır.*

Meslek etiğini eğitimle ilişkisi kuran katılımcılara etik ile ilişkili sorulara şu cevapları vermişlerdir: *“Dijital medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte basın yasasındaki boşluklar nedeniyle herkes rahatça web sitesi açıp medya mensubu olabiliyor. Etik kurallara uyan gazetecilerin sayısı azaldıkça toplumun mesleğe olan bakış açısının olumsuz yönde etkilendiği de bir gerçektir” (K4), “bu mesleği gerçekten yapan kişiler etik kurallarını uyguluyor. Fakat bu işi ticari yapanlar etik kurallarına kendi çıkarları doğrultusunda kullanıyor” (K7), “çok az sayıda yerel medya çalışanının etik kaygısı var. Onun dışındakilerin hepsi, hangi açığı yakalarım, hangi parayı koparırım derdindedir” (K14), “sektöre atılan gazeteciler, sahada gördükleri etik dışı haber anlayışını normal zannediyorlar” (K15), “etik denen bir şey yok, çoğu internet haber siteleri birinin yaptığı haberi izni olmadan “copy paste” yapıyor ve alırken yazım yanlısına noktalama işaretlerine bakmadan yayınlıyor” (K18).*

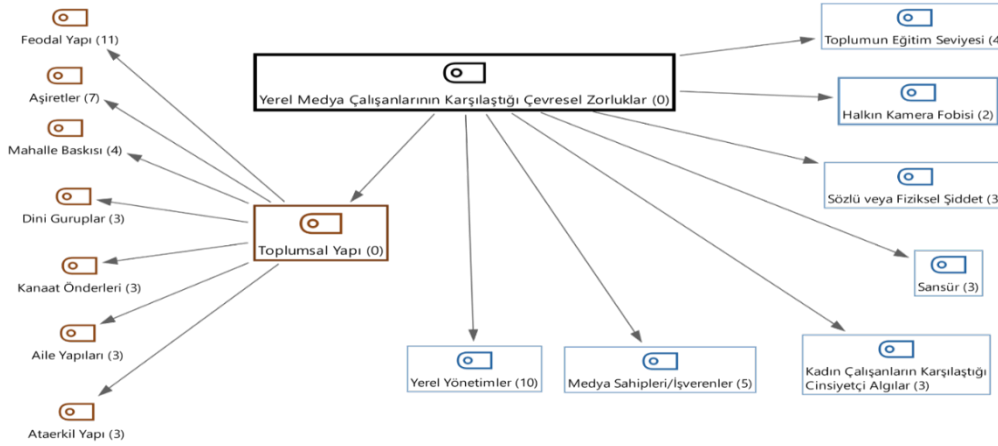
Bazı kadın katılımcılar, kadın oldukları için meslekte zorluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. *“Şanlıurfa’da yerel medyada kadın olmak zor bir görevdir. Kentte bu işi yapan çok az sayıda kadın gazeteci var ve yönetimde ise kadınlar neredeyse hiç yer almıyor” (K11), “meslekte kadın olmanın verdiği birtakım zorluklar da var. Çoğu zaman görmezden*

geliyorlar, mesleği sonuna kadar yapabileceğimize güvenmiyorlar. Ataerkillik baskın olduğu için cinsiyetten dolayı ötekileştirmelerle karşılaşılıyor” (K21).

Bütün bu sorunlarının yanı sıra son dönemlerde genelde ülkemizde özelde Şanlıurfa’da etkili olan doğal afetlerin medya çalışanlarına birtakım zorluklar yaşattığı anlaşılmaktadır. Buna ilişkin **K3** ve **K11**’in ifadeleri şu şekildedir: “6 Şubat Depremleri ile iş yerimiz yerle bir oldu. 44 yıllık mesleki arşivim yok oldu” (**K3**), “selin etkilediği bölgede ofisi bulunan meslektaşlarımızın birçoğu ekipmanlarına ve ofislerine ulaşamadı. Depremde de riskli yapı bölgelerinde ofisi olan meslektaşlarımız, uzun bir süre fiziksel mekân ve ekipman sıkıntısını yaşadı” (**K11**).

4.4. Yerel Medya Çalışanlarının Karşılaştığı Çevresel Zorluklar İlişkin Tespitler

Yerel medya çalışanlarına yöneltilen “yerel medya çalışanlarının çevreden (toplum, aile, haber kaynakları) kaynaklı sorunlar nelerdir” sorusuyla ilgili ifadelerden yola çıkarak “aşiret, feodal ve ataerkil yapı”, “ailesel faktörler”, “kadın çalışanlarının karşılaştığı cinsiyetçi algılar”, “mahalle baskısı”, “sözlü veya fiziksel şiddet” gibi temalar öne çıkmıştır. Buna ilişkin kodlar şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4. Yerel medya çalışanlarının çevresel (dış etkenler) zorluklara ilişkin kodlar

Şekil’teki temalara ilişkili öne çıkan bazı ifadeler şu şekildedir: “Şehirdeki toplumsal bilincin yetersizliği ve birçok kişinin birbirini tanınması, sokak röportajlarının istenilen düzeyde gerçekleştirilmesini zorlaştırıyor. Ayrıca, kamera fobisi birçok kişide yaygın olduğundan, bu durum haberciler için bir zorluk kaynağı olabilir” (**K1**), “yerel medya, bazen haber kaynakları aracılığıyla toplumda yanlış bir algı oluşturmaktadır. Özellikle çekilen bir görüntü karşılığında para talep eden vatandaşlar, haberin sanki para karşılığında satın alındığı izlenimini oluşturmaktadır” (**K7**), “toplumumuz ataerkil yapıya sahip olduğu için, kadınlar her alanda olduğu gibi yerel medyada da genellikle ikinci planda tutuluyor. Kadın çalışanlara ve yöneticilere yönelik bakış açısı ise farklılık gösteriyor. Örneğin, bir haber için yapılan yorumlarda, genellikle bu haberi erkek bir çalışanın yazdığı varsayımıyla yaklaşıyor. Haber ajansına ait ihbar hattı arandığında ve telefona kadın bir yönetici veya çalışan cevap verdiğinde, ihbarda bulunacak kişi genellikle “Yetkili biri ile görüşebilir miyim?” diye soruyor. Kadın yönetici veya çalışanın yetkili olduğunu belirtmesine rağmen, karşısında bir kadın gördüğünde ihbarı yapmaktan vazgeçebiliyorlar” (**K11**).

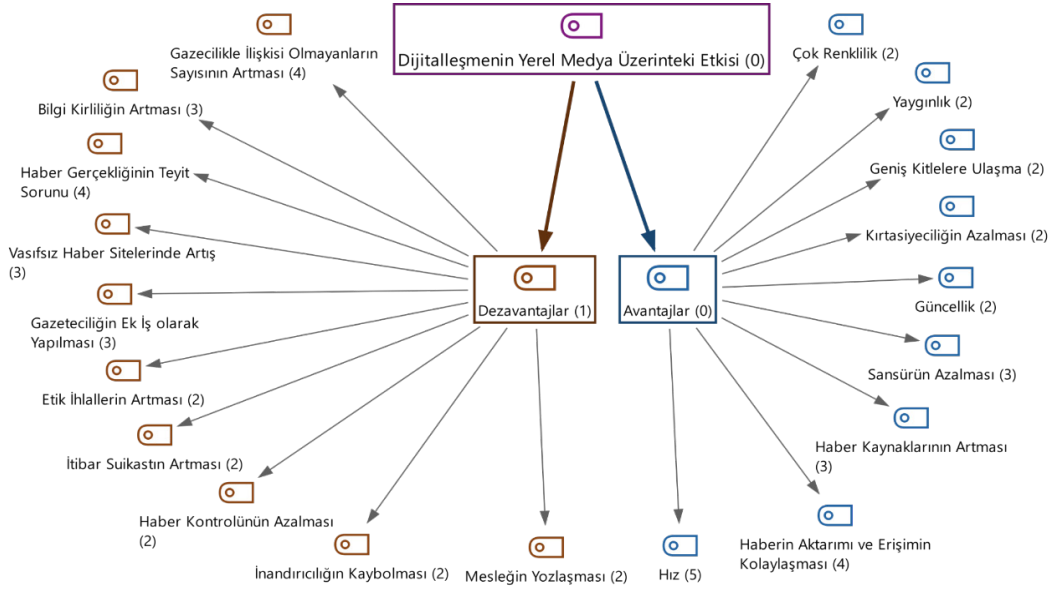
Bir katılımcı, yerel medya işletmelerinin çıkar ilişkilerine yönelik şu ifadeleri kullanmıştır: “aile şirketlerine dönüşmüş bazı yerel medya işletmeleri, şahsi menfaatler doğrultusunda haber süreçlerini manipüle etmekte ve medyayı güç elde etmek amacıyla kullanmaktadır”

(K14), başka bir katılımcı ayıplanma korkusuna dikkat çekmiştir; “Şanlıurfa kalabalık aile ve aşiret yapısına sahip olduğundan dolayı birbirine ulaşmak kolay oluyor. ‘Ayıp olur, herkes bizi tanıyor’ gibi söylemler habere ulaşmamız engelleniyor” **(K15)**, “Yaşadıklarınız ve yaptığınız haber çalışmalarına bakıldığında, ne yazık ki özgür bir şekilde ifade edemiyoruz, haberle ilgili birçok engelle karşılaşıyorsunuz. İşverenler, yerel kurumların idari amirleri, bölgedeki etkili aileler, aşiret yapılanmaları ve bazı dini yapılanmalar, haber yapmanızı sınırlayan etkenler olarak ön plana çıkıyor” **(K18)**, bununla ilgili başka bir katılımcı da “Şanlıurfa’nın hala bazı eski yapıları aşabilmiş bir kent olmadığını, geleneksel feodal yapıların, köklü gelenek ve göreneklerin egemen olduğu bir yer olarak bilindiğini ve eğitim seviyesinin düşük olduğu iller arasında önemli bir yerde bulunduğunu belirtmiştir. Bu kapalı durumun, kent sorunlarını özgürce ifade etmenin önündeki en büyük engeli oluşturduğunu” **(K21)** vurgulamıştır.

Bölgenin toplumsal yapısı, medya çalışanlarının faaliyetlerine sansür uygulamak zorunda kaldıkları gerçeğini ortaya koymaktadır. Yerel yönetimler, aşiretler, işverenler ve medya sahiplerinin çıkarları doğrultusunda medya çalışanlarının kamuoyunu bilgilendirmelerinin önünde bir set oluşturdukları anlaşılmaktadır. Bu konuda bazı katılımcılar öne çıkan ifadeleri şu şekildedir: “Öncelikle bir işverenin düşüncesi neyse, yayın politikası da ona göre belirleniyor. Yapılan haber, kurumun yayın politikasına uygun değilse, özgürce yansıtmanız imkânsız oluyor” **(K4)**, “Haber yapanlar için, yerel yönetimler, belirli aşiret yapılanmaları, işverenler ve medya sahipleri gibi çeşitli güç odaklarından çekinmek durumunda kalıyoruz. Bazen can güvenliğimiz tehlikeye girebiliyor,” **(K13)**, “Medya patronu veya medya patronunun ticari ilişkilerinin olduğu kişiler, kurumlar, kuruluşlar sansür uyguluyor. Bazen can güvenliği, bazen ekonomik engeller yereldeki gazetecilerin kendi kendilerine otokontrol veya otosansür uygulamamıza neden oluyor” **(K19)**, “yerel medyanın en büyük sorunu, “sansür” ve “mahalle baskısı” olarak tanımlanabilir. Bu baskı, gelenekler, inançlar, feodal yapı, kapalı toplum yapısı ve toplumun düşük eğitim seviyesi gibi unsurlardan kaynaklanmaktadır” **(K20)**, “Yerel yönetimler, kendi çıkarlarına aykırı haberlerde, doğrudan finansal desteğin kesilme tehdidiyle karşı karşıya kalmamıza neden oluyor” **(K23)**. Yerel yönetimler, feodal yapının ve aşiretlerin haber yapma süreçlerini etkilemesinin yanında, tehdit unsurlarına dönüştüğüne dair katılımcılar şu ifadeleri kullanmışlardır: “Bir konuyu haberleştirmeye çalıştığımızda kanaat önderleri olaya müdahale edip haberin engellenmesi için çok şey yapıyor. Bu süreç bazen sözlü ve bazen de fiziki şiddete dönüşebiliyor” **(K4)**, “bazı haberleri yazarken korku duyuyoruz. Özellikle kamu kurumu yöneticilerine eleştirel bir haber yazdığımızda, söz konusu yönetici bir aşiret mensubuysa, bu durum tehditlere yol açabiliyor. “Bu haberi kaldırmazsanız veya bu haberi yaparsanız sizi bu memlekette barındırmam” şeklindeki tehditlerle karşılaşıyoruz” **(K11)**, “Şanlıurfa özelinde de aşiret baskısı, mahalle baskısı vb. baskıları da hissediyoruz. Yine buna da bir örnek verecek olursam, bir kavga olayının haberini yaptığınız zaman kavgaya karışanlar aşiret mensubuysa bu haberi kaldırmanız yönünde tehdit ve baskılara maruz kalabiliyoruz” **(K12)**, “Kamu menfaatine yönelik haber yaparken, bazen yaptığımız haberlerin birilerine etki ettiğini görüyoruz. Bu durumda, önemli bir kişi ya da kuruluş tarafından aranıyoruz ve istenileni yapmadığımız takdirde tehdit ediliyor” **(K17)** şeklinde yerel medya için sorun teşkil eden birçok detaya dikkat çekildiği görülmektedir.

4.5. Dijitalleşmenin Yerel Medya Üzerindeki Etkilerine İlişkin Tespitler

Katılımcılara yöneltilen “dijital medyanın yaygınlaşarak devam etmesi Şanlıurfa yerel medyasına ne gibi avantaj ve dezavantajlar getirmiştir?” sorusuna katılımcıların ifadelerine ilişkin kodlar şekil 5’te sunulmuştur.

Şekil 5. Dijitalleşmenin yerel medyaya etkisine ilişkin kodlar

Şekil 5'te dijitalleşmenin yerel medya üzerindeki etkisine ilişkin kodlara yönelik ifadeler şu şekildedir: “*Urfa’da kaliteli yayın yapan az sayıda medya kuruluşu öne çıkıyor, ancak internet haberciliğinin yaygınlaşmasıyla vasıfsız sitelerin sayısı arttı. Bu sitelerin çoğu aslında haber yapmak için değil, belediye abonelikleri için kurulmuş*” (K1), “*Haberlerin hızlı bir şekilde okuyucuya ulaşmasının yanında, sosyal medya unsurunun ortaya çıkmasıyla birlikte haberlerin ve kaynaklarının teyit sorunu da ortaya çıkmıştır*” (K2), “*sosyal medya ve dijital platformlar, bilgi kirliliği artırdı, gazetecilik mesleğinde güvenin azalmasına ve gazetecilik mesleğin yozlaşmasına neden oldu*”(K3), “*dijital medya ile birlikte haberlerin halka ulaştırılması kolaylaştı ve yerel haberlerin milyonlara yayılması mümkün hale geldi, bu da çok renkli bir medya ortamının oluşmasını sağladı. Ancak, kontrolün azalmasıyla birlikte itibar suikastlarının arttı, farklı meslek gruplarından gazeteciliğe geçişin oldu ve mesleği ek iş olarak yapanların sayısında artış yaşanmaya başlandı. Bu durumda, emek sömürsü kaçınılmaz hale getirdi ve etik ihlaller arttı*” (K4), “*haberlerin hızlı bir şekilde kitlelere ulaşmaya başladı ve habere erişim kolaylaştı*” (K6), “*dijital medyanın yaygınlaşması avantaj sağlasa da, bazen araştırma gereksinimi olmadan yapılan haberlerin ortaya çıkması “asparagas” haber sorununu beraberinde getirdi*” (K7), “*habere erişim kolaylaştı, ancak haberlerin sosyal medyaya taşınmasıyla bilgi kirliliği sorunu ortaya çıkardı*” (K8), “*yerelde dijital medyanın yaygınlaşması, vatandaşın habere daha hızlı ulaşmasını sağladı, ancak hızlı bilgiye erişim çabası bazen yanlış bilginin yayılmasına yol açtı. Örneğin, bir kaza haberi anında yazılırken, ilk dakikalarda net bilgiye ulaşmak mümkün olmayabilir. Bu durumda, haber metni sürekli güncellenmek zorunda kalabiliyoruz, bu da haberi ilk okuyanların eksik bilgi almasına neden olabilir*” (K11), “*dijitalleşmeyle birlikte önüne gelen haber sitesi açmaya başladı*” (K12), “*avantajı habere ulaşılması ve haber kaynaklarının artmasını sağlaması, dezavantajı ise önüne gelen haber sitesini açması, bilgiyi teyit etmeden yayınlaması, yanlış bilgi ve bilgi kirliliğinin artmasına neden oldu*” (K16), “*dijital medyanın gelişmesi, kırtasiye israfını önleyerek gazetecilikte hız, güncellik ve farklılık gibi kavramları öne çıkardı. Ancak, vasıfsız gazetecilerin artmasına neden oldu; herkesin kendine gazeteci demeye başlamasıyla gazetecilik tehdit ve manipülasyon unsuru olarak kullanılmaya başlandı*” (K21). Katılımcıların ifadelerinden öne çıkan kodlar ve temalar incelendiğinde, dijitalleşmenin yerel medyadaki olumsuz etkilerinin daha fazla vurgulandığı görülmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, Şanlıurfa ilinde faaliyet gösteren medya kuruluşlarında çalışan gazeteciler üzerine yürütülmüştür. Yerel medya sorunlarını tespit etmek amacıyla 24 yerel medya çalışanı ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Çalışmanın ilk sorularında yerel medyanın önemi ve katkıları üzerinde durulmuş, sonraki soruda iş tatmini, motivasyon, elde ettiği gelirden memnuniyeti ve gazetecilik meslek pratiklerine yönelik sevgisi ve görüşü ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Daha sonra yerel medya çalışanlarının yaşadıkları sorunları tespit etmeye yönelik sorular sorulmuştur. En sonunda dijital medyanın yerel medya açısından avantaj ve dezavantajlarını ortaya çıkarmak için sorular yöneltilmiştir.

Katılımcılara yöneltilen “*Neden yerel medya önemlidir ve yerel medya, bulunduğu bölgenin sorunlarını çözmeye nasıl bir katkı sağlar?*” sorusundan hareketle, katılımcıların ifadelerinde öne çıkan bulgular şu şekildedir: Yerel medya, ulusal gündemin yoğunluğu nedeniyle göz ardı edilen yerel sorunları dile getirme, yerel halkı bilgilendirme, yerel sorunlara dikkat çekme, toplum ile devlet arasında bir köprü olma, demokratik süreçlere katılımı teşvik etme, yerel yönetimleri denetleme, bölgenin gelişimine katkıda bulunma ve sorunların çözümüne ciddi bir baskı unsuru oluşturma gibi önemli işlevlere sahiptir. Bunun yanında yerel medya, coğrafyanın ve toplumun sorunlarını birinci ağızdan iletebilme avantajına sahip olduğu için sorunların kaynağına daha yakın olma, güçlü bağlantılara sahip olma ve sorunların çözümüne hızlı katkı sağlama potansiyeline sahip olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların ifadeleri genel olarak yerel medya tanımı ve özellikleriyle uyumlu olduğu söylenebilir. Çalışmanın kavramsal çerçevesinde yapılan teorik tanımlamayla da ilişkili olduğu ifade edilebilir.

“*İşe karşı sevgi ve yapılan işten elde edilen gelir memnuniyeti, mesleki motivasyonu nasıl etkiler?*” sorusuna yönelik, yerel medya çalışanlarının mesleklerini sevmelerine rağmen meslekleriyle ilgili algılarının olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yerel medya çalışanlarının meslekleriyle ilgili algılarına dair kullanılan ifadelerden anlaşıldığı üzere, ana tema genellikle olumsuzluklar üzerine odaklanmıştır. Bu olumsuzlukların başında ekonomi olmak üzere, araştırmacı gazetecilikteki eksiklikler, medya patronlarının bilgi eksikliği, ahlaki yoksunluk ve satılık kalemler, ikili ilişkilerin etkisiyle medya etiğinin ihlali, ucuz gazetecilik uygulamaları, para karşılığı yapılan program ve haberler, bilinçsiz meslek icra ve demokratik anlayış eksiklikleri, mesleğin saygınlığının azalması ve güvenilmez bir imajın oluşması gibi unsurlar öne çıkmaktadır. Katılımcıların ifadelerinden öne çıkan bu temalar, yerel medya çalışanlarının meslekleriyle ilgili genel olarak olumsuz bir tabloyu dile getirdikleri anlaşılmaktadır. Yerel medya çalışanları, işini severek yaptıkları halde, iş yükü, riskler ve ekonomik sıkıntılar gibi nedenlerle gelirlerinden memnun olmadıkları anlaşılmaktadır. Bu durum, yerel medya çalışanlarının işlerini tutkuyla yapmalarına rağmen maddi olarak tatmin edici bir gelir elde edemediklerini göstermektedir. Yerel medyanın ekonomik problemleri aynı zamanda çalışanların istihdam düzeylerini de etkilemektedir. Nitelikli eleman istihdamı, yayın ve yapımda kullanılan teknik donanımların kullanımı, iletişim fakültesi mezun istihdamında engelleyici bir etmen olarak öne çıkmaktadır. Yerel medya alan çalışmaları da bunu desteklemektedir (Temel vd., 2013)

“*Şanlıurfa’daki yerel medya çalışanlarının çevreden (toplum, aile, haber kaynakları) kaynaklı sorunlara ve diğer sorunlara*” yönelik sorularına verdikleri yanıtlar incelendiğinde, çevresel etkenlerden kaynaklanan zorluklar ve karşılaştıkları baskılar öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, yerel medya çalışanlarının karşılaştığı otosansür, sansür, şiddet gibi çeşitli engeller ve tehditler belirgin hale gelmektedir. Özellikle bölgenin feodal yapısı,

aşiretlerin etkisi, ailesel faktörler, kadın çalışanların cinsiyetçi tutumlarla karşılaşması, mahalle baskısı, sözlü veya fiziksel şiddet gibi unsurlar, medya çalışanlarının faaliyetlerini sınırlayan ve sansür uygulamak zorunda bırakan faktörler olarak belirtilmektedir. Bu çalışma, sansür, otosansür, çıkar ilişkileri, yetişmiş eleman eksikliği, ekonomik kaygılar gibi (Karaduman, 2017; Çavuş, 2017; Özcan, 2019; Kılıç & Aygün, 2020)) literatürdeki çalışmalarla benzer bulgular elde edilmiştir. Bu çalışmanın diğer alan çalışmalarından ayrılan yanı, Şanlıurfa'nın yerel medyasında daha çok toplumsal yapıdan (aşiret, feodal yapı, mahalle baskısı, kanaat önderleri, aile yapısı) kaynaklı sorunların öne çıkmasıdır. Toplumsal yapıyla birlikte, yerel yönetimlerin yerel medyaya yönelik sansür uyguladıkları ve reklamları kullanarak yerel medya işletmelerine yönelik eleştirileri önlemeye ve kendi menfaatlerini sürdürmek için yerel medyayı baskıladıkları anlaşılmaktadır. Diğer yandan medya açısından ticari kaygılar, gazeteciliğin tarihinde önemli bir rol oynamış ve sektörü, okuyucu erişimini genişletmek ve siyasi etkiyi azaltmak gibi etkileyici faktörlerle büyük ölçüde şekillendirmiştir (Nielsen, 2019).

Tüm bu unsurlar, yerel medya çalışanlarının özgürce haber yapma özgürlüklerini sınırlamakta ve gazetecilik faaliyetlerini ciddi şekilde etkilemektedir. Dolayısıyla kamu yararından ziyade ticari amaçlar ve şahsi çıkarlar öne çıkaran yerel gazete kuruluşları, gerçek kamuoyunun oluşmasını engellemektedir. Bunun yanında, günümüzde isteyen herkesin küçük miktarlar ödeyerek internet haber siteleri açması ve gazetecilik yapması için bir engel bulunmamaktadır. Ancak, bu durum mesleği anonim hale getirirken güvenilirliği de zedelemektedir (Çelikbaş & Özsoy, 2022, s.3).

Yerel medya çalışanları, dijital medyanın avantajları ve dezavantajları hakkında daha çok habercilik mesleğine odaklanarak eleştirilerde bulunmuştur. Dijital medyanın Şanlıurfa yerel medyasına getirdiği avantajlar arasında hızlı habere erişim imkanının yaygınlaşması, haberlerin geniş kitlelere ulaşma potansiyeli, haber kaynaklarına daha kolay ulaşılabilirlik, sansürün azalması ve renkli bir medya ortamının oluşması öne çıkmıştır. Ancak, yerel medya çalışanlarının ifadelerinde dijital medyanın dezavantajları daha belirgin bir şekilde vurgulanmıştır. Bu dezavantajlar arasında vasıfsız gazetecilerin artması, bilgi kirliliğinin artması, güvenin azalması, itibar suikastlarının artması, emek sömürsünün yaygınlaşması, etik ihlallerin artması, bilgi kirliliği ve asparagas haberlerin yaygınlaşması gibi olumsuz etkiler öne çıkmıştır. Yapılan çalışmalar, dijital medyanın yeni etik problemler doğurduğunu göstermektedir (Hastjarjo, 2017). Ayrıca, haberle ilişkisi olmayan kişilerin haber sitesi açarak kendilerini haberci olarak tanıtmaları gibi durumlar da yerel medya çalışanlarının meslek motivasyonunu düşürdüğü anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak yerel medya çalışanları, yerel medyanın önemini ve katkılarının farkında olduklarını belirtmişlerdir. Ulusal gündemin yoğunluğu nedeniyle göz ardı edilen yerel sorunları dile getirme, yerel halkı bilgilendirme, yerel sorunlara dikkat çekme, toplum ile devlet arasında bir köprü olma, demokratik süreçlere katılımı teşvik etme, yerel yönetimleri denetleme, bölgenin gelişimine katkıda bulunma ve sorunların çözümüne baskı unsuru oluşturma gibi önemli işlemlere vurgu yapmışlardır. Ancak yerel medya çalışanları, işin önemini anlamalarına rağmen, maddi memnuniyetsizliklerini dile getirmiş olmaları dikkat çekicidir. Mesleklerini sevmelerine rağmen, gelir konusunda yaşadıkları sıkıntılar, çalışma koşulları ve ekonomik zorluklar ön plana çıkmıştır. Ayrıca, çevresel etkenlerden kaynaklı olarak yaşadıkları zorluklar, toplumsal bilincin yetersizliği, aşiret, feodal ve ataerkil yapı, mahalle baskısı, cinsiyetçi algılar gibi sorunlar öne çıkmıştır. Çalışmanın bulgularından hareketle, yerel medya çalışanlarının mesleklerine duydukları sevgi ve önemine rağmen karşılaştıkları zorluklar ve dijital medyanın etkileri,

yerel medyanın geleceği ve sürdürülebilirliği açısından dikkate alınması gereken önemli noktalar. Bu bulgular, yerel medya sektöründe iyileştirmeler ve destek önlemleri üzerinde düşünülmesi gerektiğini göstermektedir.

Bu araştırmanın tespit ettiği sorunların çözümü, yerel medyanın gelişimine katkı sağlayacak ve bağlı yönetici kurumlar için yerel medyanın çalışanlar açısından değerlendirilmesi için bir başvuru kaynağı oluşturacaktır. Bu çalışma, literatür ve yerel medya kuruluşları açısından önemli olduğu kadar, karar vericiler için de kritik bir öneme sahiptir. Yerel medya yöneticileriyle yapılacak bir alan çalışması, daha fazla perspektif sunabilir. Yerel medya ile ilgili beklentilere odaklanan gelecek çalışmalar, yerel medyanın işlevselliği ve önemi hakkında daha detaylı bilgiler sağlayabilir. Dijital çağda, yerel medya takiplerinin kimler tarafından yapıldığı belirsizdir, bu nedenle bu konunun araştırılması önerilir. Ayrıca, yerel medyanın halkın gündemi ile etkileşimi konusu tartışmalıdır ve bu konuda bir çalışmanın yapılması literatüre katkı sağlayacaktır. Bu önerilerin dikkate alınması, daha kapsamlı ve bilgi sağlayıcı araştırmalara olanak tanıyacaktır.

Kaynakça

- Alkan, A. T. (1998). Yerel Basına Genel Bakış, Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim. *Yerel Basın Eğitim Seminerleri Dizisi*, 8, 23-27.
- Altun, A. (2005). Yerel Medya Çalışanlarının Eğitim İhtiyacı ve Yerel Medya Enstitüsü. *İletişim Araştırmaları*, 3(1-2), 75-104.
- Anderson, C. W. (2020). *Its publics, Its Problems, and Its Potentials*. The Routledge Companion to Local Media and Journalism.
- Arslan, E., & Arslan, B. (2016). Türkiye’de Yerel Gazete Yöneticilerinin Meslek Etiği Algısı. *Selçuk İletişim*, 9(2), 174-204.
- Arslan, M. (2010). *Ne haber*. Gazeteciler Cemiyeti Yayınları.
- Bal, H. (2016). *Nitel Araştırma Yöntem ve Teknikleri (Uygulamalı-Örneklili)*. Sentez Yayıncılık.
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). *Designing And Conducting Mixed Methods Research*. Sage Publications.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative Inquiry And Research Design: Choosing Among Five Approaches*. Sage Publications.
- Çavuş, S. (2017). Yerel Basının Sorunları Üzerine Tespitler: Aksaray Örneğinde Nitel Bir Araştırma. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(4), 19-32.
- Çelikbaş, S., & Özsoy, S. (2022). Dijitalleşme Sürecinde Yerel Medyanın Sorunları: Bolu Örneği. *SDÜ İFADE*, 4(1), 1-33.
- Çınar, M. D. (2019). Yerel internet gazeteciliği: Çorum örneği. *Etkileşim*, 3, 156-177.
- Duman, K. E. (2007). Günümüz İstanbul Yerel Basını. İçinde S. Gezgin (Ed.), *Türkiye’de Yerel Basın* (ss. 365-373). İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Erdoğan, İ. (2007). *Türkiye’de Gazetecilik ve Bilim İletişimi: Yapısal Özellikler Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Franklin, B. (2006). Attacking The Devil? Local Journalists And Local Newspapers In The UK. İçinde B. Franklin (Ed.), *Local Journalism and Local Media: Making The Local*

- News* (ss. 3-15). Routledge.
- Gezgin, S. (2007). Türkiye’de Yerel Basın. İçinde S. Gezgin (Ed.), *Türkiye’de Yerel Basın* (ss. 177-196). İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Girgin, A. (2009). *Türkiye’de Yerel Basın*. Der Yayınları.
- Güler, A., Halıcioğlu, M. B., & Taşkın, S. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*. Seçkin Yayıncılık.
- Gürel, N. (1999). Yerel Televizyonculukta Meslek İçi Eğitim. *Yerel Basın Eğitim Seminerleri Dizisi 10*. Adenauer Vakfı Yayınları.
- Harte, D., Turner, J., & Williams, A. (2016). Discourses of Enterprise in Hyperlocal Community News in The UK. *Entrepreneurial Journalism*, 10(2), 233-250.
- Hastjarjo, S. (2017). Local Journalism in the New Media Landscape: Opportunities and Challenges. *KnE Social Sciences*, 21-27.
- Hess, K., & Waller, L. (2016). Community and Hyperlocal journalism: A ‘Sustainable’ Model? İçinde B. Franklin & S. A. Eldridge (Ed.), *The Routledge Companion To Digital Journalism Studies* (ss. 194-204). Routledge.
- Johnson, P., Buehring, A., Cassell, C., & Symon, G. (2007). Defining Qualitative Management Research: An Empirical Investigation. *Qualitative Research In Organizations And Management: An International Journal*, 2(1), 23-42.
- Karaduman, M. (2017). Yerel Medya Çalışanlarının Eğitim Düzeyleri ve Mesleki Yeterlilikleri: Antalya Örneği. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 28, 184-301.
- Kılıç, S., & Aygün, A. S. (2020). Isparta Yerel Basınının Yapısal Özellikleri ve Sorunları. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(2), 1409-1436.
- Kiracı, H. (1998). Yerel Basının Karşılaştığı Sorunlara Çözüm Önerileri. *Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim*, 75-76.
- Köseoğlu, A. (2023). Yerel Medyada Kadın Gazeteci Olmak: Ağrı, Erzincan, Erzurum, Hakkâri ve Van İlleri Özelinde Bir Araştırma. *Communicata*, 25, 15-21.
- Kurtbaş, İ., Göker, G., & Doğan, A. (2009). Yerel Medya Sorunsalları ve Sektör Çalışanlarının Sorunlara Bakışları: Elâzığ İli Örneği. *Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi: Akademia*, 1(2), 20-41.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Sage Publications.
- Mısırlı, G. (2020). İletişim Fakültesi Mezunları-Yerel Basın İlişkisi: Erzurum İli Örneği. *Atatürk İletişim Dergisi*, 19, 59-77.
- Midões, M., & Martins, J. (2023). Local Journalism: How the War in Ukraine Imposed Itself on the Production Routine of the Local Press. *Journalism and Media*, 4(1), 162-176.
- Neuman, W. L. (2022). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri* (Ş. Özge, Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Nielsen, R. K. (2015). *Local Journalism: The Decline of Newspapers and The Rise of Digital Media*. Bloomsbury Publishing.
- Nielsen, R. K. (2019). Economic Contexts Of Journalism. İçinde *The Handbook of Journalism Studies* (ss. 324-340). Routledge.
- Özcan, A. (2019). Gümüşhane Yerel Basını: Tarihsel Köken, Sorunlar ve Çözümler.

- Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(2), 1006-1033.
- Pietkiewicz, I., & Smith, J. A. (2014). A Practical Guide To Using Interpretative Phenomenological Analysis In Qualitative Research Psychology. *Psychological journal*, 20(1), 7-14.
- Sjøvaag, H. (2015). The Emergence Of Metropolitan News. *Nordicom Review*, 36(2), 17-32.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2011). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Şeker, M. (2007). *Tekniği, İçeriği, Çalışan Profili, Haber Kaynakları, Ekonomi Politikası, Gücü ve Sorunlarıyla Yerel Gazeteler*. Tablet Kitabevi.
- Tekindal, M., & Şerife, U. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 20(1), 153-172.
- Temel, M., Korkmaz, A., Somuncu, B., & Şilen, K. (2013). Yerel Medya Çalışanlarının Sosyo-Demografik Özellikleri ve Sektör Sorunlarına Bakışı: Kayseri ve Nevşehir Yerel Medyasına Yönelik Alan Araştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 125-157.
- Ünal, Ş. (1996). Yerel Basın ve Sorunları. *Yeni Türkiye Dergisi*, 12, 1068-1072.
- Vural, A. M. (1996). Yerel Kamuoyunun Kitle İletişim Aracı Olarak Yerel Basın. *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı*, 2(12), 1053-1067.
- Vural, A. M. (2007). İşlev, Önem Ve Misyonlarıyla Yerel Basın ve Eskişehir Örnekleminde Elde Edilen Bulgular. İçinde S. Gezgin (Ed.), *Türkiye’de Yerel Basın*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Yaşın, C. (2009). Türkiye’de Yerel Basının Yapısal Özellikleri ve Üretim Koşulları. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 28, 115-151.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin.
- Yılmaz, N. (2010). Yerel Basının Etik Sorunları. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(36), 131-143.

A Qualitative Research To Identify The Problems Of Local Media Workers In The Digital Age: The Case Of Şanlıurfa Province

Ferhat KAÇAR (Asst. Prof. Dr.)

Extended Abstract

Despite numerous studies on local media issues in many regions, there is no comprehensive study on the quantity and quality of local media in Şanlıurfa province. Most existing research is quite limited in number and generally has a local nature, focusing on specific cities or districts. This situation complicates the utilization of Şanlıurfa's local media problems for solutions. The unique internal dynamics of each region contribute to the differentiation of local media issues in every province. Therefore, finding a general solution proposal specific to Şanlıurfa is challenging.

The main aim of this study is to identify the challenges faced by local media in the digital age and to reveal the perspectives and experiences of employees working in local media enterprises regarding these challenges. The goal of this study is to identify the problems faced by employees in local media enterprises across Şanlıurfa. The research was conducted based on the following questions:

- Why is local media important and how does local media contribute to addressing the problems of the region it serves?
- Do you enjoy your job, and are you satisfied with the income you earn from it? How does your income affect your professional motivation?
- What are the perceptions of Şanlıurfa local media employees regarding the journalism profession, and what challenges do they face related to this profession?
- According to media professionals in Şanlıurfa, what is the most significant problem of local media in the digital age?
- Are Şanlıurfa local media employees sufficiently ethical, professionally trained, and responsible?

Based on these questions, the study was conducted. The prepared questions were used to conduct in-depth interviews with local media employees, aiming to identify the problems of local media in general and specifically in Şanlıurfa. The study is conducted to cover the general scope of Şanlıurfa province and aims to identify the factors that are effective in the formation of these problems.

This study is limited to individuals actively working in media organizations operating in Şanlıurfa. Care has been taken in selecting individuals for interviews to ensure that the institution is registered in the e-government system and at least one person is insured. Additionally, in line with the research's objectives, individuals interviewed were selected based on their membership in the region's journalists' association. The questions were prepared through a literature review, shared with local media representatives to gather their opinions, and refined with the input of two academics who are experts in the field. During this process, the scope of the questions was determined, and the media organizations to be included in the research were delimited.

Following the approval from the ethics committee, consent was obtained from local media employees who would participate in the study. Subsequently, the prepared form was

either personally delivered to the participants or sent to their preferred digital addresses, requesting them to fill out the form. After completing the interviews with the participants within the scope of the research, the data analysis process was initiated. Initially, the forms responded to via email were consolidated into a single file. After the process of reading and writing the data was completed, the transfer to Maxqda 20 Package Program was carried out, and then the analysis steps were taken. After determining the necessary notes and general themes related to the study, coding was performed. Following the coding process, maps were created according to the "hierarchical code-subcode model." The prominent statements of the participants related to these maps were directly quoted. The analyses conducted to extract the main themes from these statements were used to understand and interpret the participants' views.

In this study, a series of local media issues were identified through interviews with local media employees, which concern both the local and national media. Participants emphasized the crucial functions of local media, such as drawing attention to local issues overlooked under the pressure of the national agenda, informing the local community, and serving as a bridge between society and the state. Furthermore, it was pointed out that local media has the advantage of directly conveying the problems of the geography and the community, implying a closer proximity to issues, having strong connections, and a potential for rapid solutions.

In the study, when focusing on environmental factors, it is observed that local media employees face various obstacles such as self-censorship, censorship, and violence. Particularly, factors such as feudal structure, tribal influence, familial elements, and sexist perceptions were indicated as limitations on the activities of media professionals, forcing them to apply censorship. Participants emphasized that local media is intertwined with vested interests and manipulations, and that the media is used to gain power. Findings regarding the advantages and disadvantages of digital media reveal that, alongside benefits such as widespread access and the potential to reach large audiences, there are drawbacks like the increase of unqualified journalists, information pollution, and loss of trust.

Based on the findings, it is crucial to understand how local media professionals perceive their professions, their access to and proficiency in using technology, their perspectives on professional challenges, and the views of employees on local media issues. Resolving the identified problems in the research is expected not only to contribute to the development of local media but also to serve as a reference for evaluating local media from the perspective of affiliated management institutions. Therefore, the research is of great importance not only for the literature and local media enterprises but also for decision-makers.

Keywords: Local Media, Media in the Digital Age, Local Media Problems, Şanlıurfa Province Example, Maxqda 20.

Bu makale **intihal tespit yazılımlarıyla** taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by **plagiarism detection softwares**. No plagiarism detected.

Bu çalışmada “**Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi**” kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules stated in the “**Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive**” were followed.

Araştırma tek bir yazar tarafından yürütülmüştür.

The research was conducted by a single author.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile **çakar çatışması** bulunmamaktadır.

There is no **conflict of interest** with any institution or person within the scope of the study.

Etik Kurul İzni | Ethics Committee Permission

Harran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 09/01/2024 tarihli toplantısında alınan 2024/19 sayılı karar çerçevesinde çalışma etik açıdan bir sakınca içermemektedir.

Within the framework of the decision taken during the meeting by Harran University Social and Humanities Ethics Committee dated 09/01/2024 and numbered 2024/19; the study does not contain any ethical issues.